

Innholdsfortegnelse

Bank/finansielle tjenester	1
Bytte bank	1
Innskudd/banksparing	1
Betalingsformidling	1
Lån (til bolig)	2
Klage	3

Bank/finansielle tjenester

Bytte bank

På Finansportalen kan du sjekke dine bankbetingelser og sammenligne dem med andre bankers tilbud. Der kan du også få hjelp til å bytte bank eller forhandle frem bedre betingelser i din eksisterende bank.

Mange nordmenn har én og samme bankforbindelse gjennom hele livet, en lojalitet som i mange tilfeller både er forholdsvis misforstått og kostbar. Det er, dessverre, sjelden slik at man som bankkunde får et bedre tilbud om man forholder seg lojalt til en bank. 'Snille barn gråter ikke, men de får heller ikke noe' – det er et uttrykk som synes passende for bankbransjens kundefølelse.

Det er ei heller slik at man som bankkunde får de beste tilbudene, i alle fall prismessig, dersom man samler alt sitt bank-engasjement i en og samme bank. Riktignok gir bankene gjerne fordeler, også prismessig, for kunder som er del av et eller annet lojalitets-/kundeprogram, men dette er fordeler relativt til tilbudet for øvrig i denne banken – ikke i forhold til hva du som bankkunde kan få i andre banker! Det klart beste tipset vi kan gi, er at du sprer deg litt.

Så, hvis du vil ha et mer bevisst forhold til din egen bankøkonomi, og finne ut om det kan lønne seg for deg å være litt utro, da bør du lese videre! La avmaktfølelsen bli erstattet av seiersfølelsen!

Innskudd/banksparing

Har du penger og vil ha dem på en bankkonto, er det bare å finne beste rente. Her er det ingen direkte kostnader forbundet med å bytte bank, og samtidig er det bare renta på innskuddskontoen som betyr noe.

Har du mer enn 2 millioner kroner i banken? Benytt i så fall to eller flere banker – innskuddsgarantiordningen dekker nemlig kun innskudd inntil 2 millioner kroner i én bank (det holder altså ikke å ha pengene på to/flere ulike konti i én og samme bank).

Vær imidlertid observant på at enkelte banker tar et gebyr for å avslutte en konto. Du trenger imidlertid ikke avslutte kontoen du allerede har, du kan bare flytte pengene over til en ny (det er gratis å opprette ny konto). La 1 krone stå igjen på den gamle, så kan du la din gamle bank irritere seg over at den må sende deg kontoutskrifter isteden for at du skal irritere deg over at banken skal ha penger for å avslutte kontoen.

Betalingsformidling

Som et utgangspunkt for betalingsformidlingstjenester ligger bruks-/lønnkontoen din. På dette området er det et sant sammensurium av priser; du får en ørliten rente på innestående beløp, men betaler gebyrer for hver eneste transaksjon du foretar – og gjerne en årspris for hvert kort du har. Gebyrjungelen gjør at det krever litt å finne den billigste banken for ditt bruksmønster, men det kan fort være verdt jobben. Husk at på dette bank-området er det gebyrene som betyr noe, de utgjør et større beløp enn (den lave) renta du får på kontoen.

Vårt tips er at du ser på ditt bruksmønster, og forsøker å finne ut hvordan du selv bruker banken når du betaler regninger, skaffer deg kontanter og foretar innkjøp i butikker. Som hovedregel gjelder at automatiserte tjenester er billigere enn manuelle – med andre ord; hold deg unna skranken! Merk også at mange banker har ulikt gebyr på betaling av en regning på Internett avhengig av om du oppgir KID-nummer eller må legge inn en tekstlig melding til mottaker.

Noen banker tar betalt et fast beløp i måneden uansett hvor mange transaksjoner du foretar, andre tar betalt per transaksjon, og husk at det også finnes et gebyrfritt alternativ! Trenger du hjelp til å finne den beste banken for ditt forbruksmønster, har Dine Penger et godt verktøy på www.dinepenger.no.

Lån (til bolig)

På lånesiden er det viktig å skille mellom nominell og effektiv rente. Det er den effektive renta som er den faktiske prisen du betaler for lånet – denne skiller seg fra den nominelle ved at den inkluderer alle aktuelle gebyrer knyttet til lånet (både etableringsgebyr og termingebyr). Den effektive renta er altså et resultat av den nominelle renta pluss alle gebyrer fordelt over hele lånets løpetid, og vil derfor variere på ett og samme lån hvis lånets løpetid varierer. Når du sammenlikner renta på lån fra ulike banker, sørg derfor for å se på den effektive renta for (like stort) lån med like lang løpetid – så slipper du å sammenlikne gebyrer i tillegg.

Er det vanskelig å finne effektiv rente, synes du? Slapp av, dette er bankene pliktige til å opplyse om. Dessuten kan du selv regne dette ut på den enkelte banks hjemmeside, så godt som alle banker har en låneberegningmodell tilgjengelig.

Når du skal vurdere om det lønner seg å bytte bank å låne penger i, må du altså sammenlikne den effektive renten på et lån med like lang løpetid (forutsetter at lånebeløpet er det samme). I tillegg må vi låntakere betale et tinglysningsgebyr for alle lån vi tar opp som er knyttet til en sikkerhetsstillelse (der det er et panteobjekt, noe det er ved alle boliglån), tinglysningsgebyret er for tiden (15.11.2004) 2.112 kroner.

For at det skal lønne seg å bytte bank å låne penger i, må rentegevinsten være større enn tinglysningsgebyret. I tillegg bør det være slik at du som en bevisst bankkunde bør ta høyde for at du kan komme til å bytte lånebank igjen – du har jo et boliglån i rundt 20 år, og den banken som er billigst i dag trenger absolutt ikke være det i morgen. Det kan derfor være greit å ha som tommelfingerregel at rentegevinsten skal være stor nok til å dekke inn tinglysningsgebyret i løpet av ett år. Det betyr at for å bytte lånebank, bør du få en så mye lavere rente at lånet ditt blir minst 2.112 kroner billigere å betjene det første året.

Høres det komplisert ut? Vel, det er ikke så vanskelig som du kanskje tror – her er formelen du kan bruke på ditt eget lån. Formelen korrigerer også for rentefradraget på 28% på selvangivelsen din, og viser derfor hvor stor forbedring du må ha på ditt låns (effektive) rente for at det skal lønne seg å bytte lånebank etter skatt.

(Ditt lån) x (renteforbedringen i %) x 0,72 (dvs. etter skatt) = det du tjener (bør være større enn 2.112)

Vi skriver litt om på formelen, så det er lettere for deg å finne ut om det er aktuelt for deg å bytte bank:

$2112 / \text{lån} \times 0,72 = \text{renteforbedring du trenger for å tjene inn tinglysningsgebyret på ett år}$

Noen eksempler kan gjøre det litt tydeligere:

- Du har et lån på 500.000 kroner, putt det inn i formelen og du får svaret 0,0058. Det betyr at du bør bytte lånebank hvis du får en rente som er minst 0,58 %-poeng bedre enn du har, dvs. eksempelvis en rentereduksjon fra 4 % til 3,42 %.

- Du har et lån på 1.000.000 kroner, innsatt i formelen bør du bytte bank hvis du får et tilbud om en lånerente som er minst 0,29 %-poeng bedre enn du har.

- Du har et lån på 1.500.000 kroner, bytt bank hvis du får minst 0,20 %-poeng bedre rente.

Du ser altså at desto høyere lån du har, desto mindre trenger renteforbedringen å være for at det skal lønne seg å bytte lånebank.

Formelen kan du bruke på følgende måte: Sett inn ditt lån, og finn hvor stor renteforbedring du trenger for at det skal være høyaktuelt for deg å bytte bank. Finn deretter en bank som gir deg minst en slik renteforbedring, press din eksisterende bank til å gi deg samme betingelser eller bytt bank!

Det mest arbeidskrevende gjenstår, eller...? Den kanskje mest avskrekkende jobben når du skal vurdere om det lønner seg, rent økonomisk, å bytte bank, er å samle inn nok informasjon om hvilke tilbud ulike andre banker har. Denne jobben er imidlertid ikke så tidkrevende som du kanskje tror. Har du tilgang til Internett, finner du alle bankers prisliste på deres hjemmeside (bruk gjerne en av Internetts søkemotorer, søk på ordet 'bank', og du får 149 firmatreff). Telefonen er for øvrig også en god venn, og det er gratis å stikke hodet innom en filial og spørre om priser.

Et nyttig tips i denne sammenheng er jo å følge med i avisene, de har med jevne mellomrom oversikt over de beste og de dårligste bankene. Dessuten "arrangerer" Dine Penger et årlig norgesmesterskap i bank, resultatene kan du dra nytte av!

Bruker du samme tid til dette som du bruker på å fly fra butikk til butikk på utkikk etter beste januarsalg på jakker, kan du raskt tjene så mye at januarsalg på jakker ikke lenger blir et veldig aktuelt tema.

Klage

Har du en klage på banktjeneste må du først rette en skriftlig klage til banken. Du kan få hjelp til å skrive brev av Forbrukerrådets elektroniske klagebrev. Dersom saken ikke løser seg ved din skriftlige klage, kan du ta kontakt med Bankklagenemnda. Nemndas sekretariat gir deg råd både muntlig og skriftlig, og kan hjelpe deg videre med klagen din.

Les mer om Bankklagenemnda på internett: www.bankklagenemnda.no

Nyttig informasjon kan også finnes på Finansnæringens Hovedorganisasjons nettsider: www.fnh.no.